

UDENRIGSMINISTERIET

EUROPAUDVALGET
Afm. del - Bilag 210 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

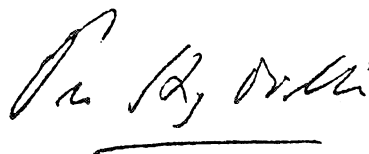
Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekr.

13. november 2002

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Justitsministeriets grundnotat om forslag til rammeafgørelse om fuldbyrdelse i Den Europæiske Union af afgørelser om konfiskation.

Udenrigsminister Per Stig Møller
Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K.

17 OKT. 2002

Dato:
Kontor: Det Internationale Kontor
Sagsnr.: 2002-165-0368
Dok.: CST20821

*Algerie
2002/17/10-02*

EM0303

Kære udenrigsminister.

Vedlagt sender jeg et forslag til rammeafgørelse om fuldbyrdelse i Den Europæiske Union af afgørelser om konfiskation tillige med et grundnotat om forslaget, idet jeg skal anmode om, at materialet oversendes til Folketingets Europaudvalg.

Det bemærkes, at materialet ligeledes vil blive oversendt til Folketinget Retsudvalg.

Med venlig hilsen

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

MODTAGET I UDENRIGSMINISTERIET/EU-SEKRETARIATET

DEN 13. november 2002

Dato: 1. oktober 2002
Kontor: Det Internationale Kontor
Sagsnr.: 2002-165-0368
Dok.: CST20768

GRUNDNOTAT

om

forslag til rammeafgørelse om fuldbyrdelse i Den Europæiske Union af afgørelser om konfiskation.

1. Baggrund.

På sit møde i december måned 1998 godkendte Det Europæiske Råd en handlingsplan udarbejdet af Rådet og Kommissionen med henblik på gennemførelse af Amsterdam-traktatens bestemmelser om et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Et af formålene med planen er, at der gennem fælles handling inden for det politimæssige og strafferetlige samarbejde skal iværksættes en intensiveret indsats for blandt andet at forebygge og bekæmpe organiseret kriminalitet, navnlig terrorisme, menneskehandel, overgreb mod børn, ulovlig våbenhandel, korruption samt svig.

Målet skal blandt andet nås gennem et tættere samarbejde mellem medlemslandenes politimyndigheder og de retlige myndigheder. Det fremgår af handlingsplanen, at der inden to år efter Amsterdam-traktatens ikrafttræden bør iværksættes en proces med henblik på at forenkle procedurerne for gensidig anerkendelse af kendelser og domme i straffesager.

I forbindelse med Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15. - 16. oktober 1999 blev rammerne for det fremtidige arbejde med henblik på gensidig anerkendelse af kendelser og domme i straffesager fastlagt, jf. konklusionernes pkt. 33, 36 og 37, der har følgende indhold:

”33. En øget gensidig anerkendelse af retsafgørelser og domme vil sammen med den nødvendige indbyrdes tilnærmelse af lovgivningen kunne lette samarbejdet mellem myndighederne og fremme den retlige beskyttelse af den enkeltes rettigheder. Det Europæiske Råd støtter derfor princippet om gensidig anerkendelse, der efter dets mening bør være hjørnestenen i det retlige samarbejde inden for EU på både det ci-

vilretlige og det strafferetlige område. Princippet bør gælde for såvel domme som andre afgørelser truffet af retlige myndigheder.”

”36. Princippet om gensidig anerkendelse bør også gælde kendelser, der afsiges under straffesagens forberedelse, især når de giver de kompetente myndigheder mulighed for hurtigt at sikre bevismateriale og beslaglægge aktiver, der let kan flyttes; bevismateriale, der på lovlig vis er indsamlet af myndighederne i en medlemsstat, bør kunne fremlægges for domstolene i de øvrige medlemsstater under hensyn til de dér gældende regler.”

”37. Det Europæiske Råd anmoder Rådet og Kommissionen om inden december 2000 at vedtage et program med foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse. I forbindelse med dette program bør der også sættes et arbejde i gang med hensyn til et europæisk tvangsfuldbyrdsdokument og de aspekter af retsplejen, som det skønnes nødvendigt at vedtage fælles minimumsstandarder for, således at princippet om gensidig anerkendelse lettere kan gennemføres under overholdelse af medlemsstaternes grundlæggende retsprincipper.”

Rådet vedtog den 29. november 2000 i overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere et program for foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af afgørelser i straffesager. Pkt. 3.3. i programmet har følgende ordlyd:

”Mål: Forbedre fuldbyrdelsen i en medlemsstat af en afgørelse, truffet i en anden medlemsstat, om konfiskation, navnlig med henblik på tilbagelevering til offeret for en strafbar handling under hensyntagen til den europæiske konvention af 8. november 1990 om hvidvaskning, efterforskning samt beslaglæggelse og konfiskation af udbyttet fra strafbart forhold.

Foranstaltning nr. 18: Undersøge navnlig hvorvidt de i artikel 18 i 1990-konventionen fastsatte grunde til nægtelse af fuldbyrdelse af en konfiskationsforanstaltning alle er forenelige med princippet om gensidig anerkendelse, og hvordan man, uden at dette berører Fællesskabets beføjelser, kan forbedre mulighederne for anerkendelse og umiddelbar fuldbyrdelse i en medlemsstat af en afgørelse truffet af en anden medlemsstat med henblik på at beskytte offerets interesser, når en sådan afgørelse følger af straffedommen.”

På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 28. februar 2002 blev der opnået politisk enighed om et forslag til rammeafgørelse om gennemførelse i Den Europæiske

Union af kendelser om indefrysning af aktiver eller bevismidler. Rammeafgørelsen forpligter medlemsstaterne til at fuldbyrde afgørelser om beslaglæggelse, der er truffet i en anden medlemsstat.

På denne baggrund har Danmark i forbindelse med det danske formandskab i 2. halvår af 2002 fremsat et forslag til en rammeafgørelse om fuldbyrdelse i Den Europæiske Union af afgørelser om konfiskation.

Forslaget er offentliggjort i EF-Tidende den 2. august 2002 (EFT2002/C184/8). Forslaget er endvidere forelagt Europa-Parlamentet til udtalelse.

2. Indhold.

Forslaget, der er udarbejdet med hjemmel i artikel 31, litra a), og artikel 34, stk. 2, litra b), i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU), indebærer, at afgørelser om konfiskation afsagt i en medlemsstat som udgangspunkt skal anerkendes af den medlemsstat, der skal gennemføre afgørelsen, uden yderligere formaliteter og gennemføres omgående på samme måde, som hvis der havde været tale om en national afgørelse. Herudover indeholder forslaget bestemmelser om deling af konfiskerede aktiver.

Artikel 1 indeholder bestemmelser om rammeafgørelsens formål og fastslår, at rammeafgørelsen ikke indebærer nogen ændring af medlemsstaternes pligt til at respektere de grundlæggende rettigheder og de grundlæggende retsprincipper, der er fastlagt i artikel 6 i TEU.

Forslagets artikel 2 indeholder definitioner af de begreber, der anvendes i rammeafgørelsen.

”Udstedelsesstaten” defineres således som den medlemsstat, hvor en judiciel myndighed defineret i overensstemmelse med national ret, har truffet, godkendt eller bekræftet en afgørelse om konfiskation i forbindelse med en straffesag.

”Fuldbyrdesstaten” er den medlemsstat, hvor formuegodet, der skal konfiskeres, befinder sig.

”Konfiskation” defineres som en sanktion eller foranstaltning, der pålægges af en domstol efter en retssag vedrørende en eller flere forbrydelser, og som medfører en endelig berøvelse af formuegoder.

Et ”formuegode” defineres som et formuegode af enhver art, fast ejendom, løsøre samt juridiske dokumenter, der beviser adkomst til eller rettigheder over formuegoder, der af den myndighed,

der anmoder om konfiskation, anses for at være udbyttet af en lovovertrædelse eller et aktiv, der helt eller delvist svarer til værdien af dette udbytte.

”Udbytte” defineres som enhver økonomisk fordel, der kan bestå af alle former for formuegoder, som stammer fra kriminelle handlinger.

Endelig defineres ”afgørelse” som en endelig sanktion eller foranstaltning pålagt af en judiciel myndighed for en lovovertrædelse, hvor der træffes afgørelse om konfiskation.

Artikel 3 indeholder bestemmelser om fastlæggelse af kompetente myndigheder. Den udstedende judicielle myndighed er den domstol i udstedelsesstaten, der har truffet afgørelse om konfiskation. Den fuldbyrdende judicielle myndighed er den judicielle myndighed i fuldbyrdelsesstaten, der er kompetent i henhold til national ret. Bestemmelsen fastslår endvidere, at hver medlemsstat skal underrette Generalsekretariatet for Rådet om, hvilke myndigheder der er kompetente efter national ret.

Efter artikel 4 kan afgørelser om konfiskation fremsendes direkte fra den udstedende myndighed til den fuldbyrdende myndighed i den medlemsstat, hvor den fysiske eller juridiske person, over for hvem afgørelsen er truffet, har ejendom eller indkomst, normalt har bopæl, eller hvor den juridiske person er indregistreret eller har hovedsæde. Ved fremsendelsen skal der vedlægges den i bilaget til rammeafgørelsen optrykte attest. Den kompetente myndighed i udstedelsesstaten, der har truffet afgørelse om konfiskation, skal undertegne attesten og erklære, at oplysningerne er korrekte. Attesten indeholder blandt andet oplysninger om den person og den lovovertrædelse, som afgørelsen vedrører.

Artikel 5 fastlægger anvendelsesområdet for rammeafgørelsen. Anvendelsesområdet er fastlagt efter de samme principper som i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre m.v. og udkastet til rammeafgørelse om gennemførelse i Den Europæiske Union af kendelser om indefrysning af formuegoder eller bevismidler.

Der sondres således for så vidt angår anvendelsesområdet mellem forbrydelser på en såkaldt positiv-liste og andre forbrydelser. Positiv-listen omfatter blandt andet terrorisme, menneskehandel, seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi, ulovlig handel med narkotika, ulovlig handel med våben, bestikkelse, svig, hvidvaskning, falskmøntneri, miljøkriminalitet, menneskesmugling, manddrab, racisme, bortførelse og bedrageri. Listen er udarbejdet med udgangspunkt i de lovovertrædelser, som er omfattet af Europol-konventionen og bilaget til denne konvention.

Hvis afgørelsen om konfiskation vedrører en forbrydelse på listen, og denne forbrydelse kan medføre frihedsstraf inden for en strafferamme på mindst tre år i domsstaten, gælder der ikke

noget krav om dobbelt strafbarhed, d.v.s. at forholdet ikke nødvendigvis skal være strafbart i fuldbyrdelsesstaten.

For så vidt angår forbrydelser, der ikke er omfattet af listen, vil kravet om dobbelt strafbarhed fortsat finde anvendelse, men det understreges, at anvendelsen af kravet om dobbelt strafbarhed skal anvendes fleksibelt, således at kravet om dobbelt strafbarhed anses for opfyldt, hvis de handlinger, der er grundlag for afgørelsen om konfiskation, helt eller delvist svarer til en lovovertrædelse i fuldbyrdelseslandet.

Rådet kan med enstemmighed beslutte at tilføje yderligere lovovertrædelser på listen.

Efter artikel 6 skal en afgørelse, der er fremsendt i overensstemmelse med artikel 4, anerkendes af fuldbyrdelsesstatens kompetente myndigheder uden yderligere formaliteter og gennemføres omgående, som hvis der havde været tale om en national afgørelse. Hvis anmodningen om konfiskation vedrører et bestemt formuegode, kan det aftales, at fuldbyrdelsesstaten kan fuldbyrde konfiskationen i form af et krav om at betale et pengebeløb, der svarer til værdien af formuegodet.

Fuldbyrdelsesstaten kan dog afslå anerkendelse og fuldbyrdelse, hvis der i medfør af artikel 7 er grundlag for at afslå fuldbyrdelsen, jf. nedenfor.

Artikel 7 omhandler de tilfælde, hvor fuldbyrdelsesstaten kan beslutte ikke at fuldbyrde en afgørelse om konfiskation.

Det gælder for det første tilfælde, hvor den i artikel 4 nævnte attest ikke er udarbejdet, eller hvor der er alvorlige mangler ved attesten.

Dernæst kan fuldbyrdelsesstaten afslå fuldbyrdelsen, hvis det fastslås, at der er truffet afgørelse om konfiskation over for den pågældende i fuldbyrdelseslandet, eller hvis der er truffet afgørelse i et tredjeland, og denne afgørelse er fuldbyrdet, er ved at blive fuldbyrdet eller ikke længere kan fuldbyrdes efter dette lands lovgivning.

Fuldbyrdelse kan endvidere afslås, hvis den lovovertrædelse, som afgørelsen vedrører, ikke udgør en lovovertrædelse efter fuldbyrdelsesstatens lovgivning, og lovovertrædelsen ikke er omfattet af listen i artikel 5.

Herudover kan fuldbyrdelsesstaten afslå at anerkende afgørelsen, hvis den person, som afgørelsen vedrører, nyder immunitet eller privilegier, der efter lovgivningen i fuldbyrdelsesstaten gør det umuligt at fuldbyrde afgørelsen om konfiskation.

Fuldbyrdelse kan desuden afslås, hvis tredjemands rettigheder gør det umuligt at fuldbyrde afgørelsen om konfiskation, eller hvis afgørelsen om konfiskation er truffet in absentia, og den berørte person ikke har haft tilstrækkelig lejlighed til at forsvare sig.

Fuldbyrdelse kan endvidere afslås, hvis afgørelsen om konfiskation er en følge af en lovovertrædelse, som efter fuldbyrdelsesstatens lovgivning helt eller delvist betragtes som begået på dennes territorium, eller hvor lovovertrædelsen er begået uden for udstedelsesstatens territorium, og fuldbyrdelsesstatens lovgivning ikke hjemler adgang til retsforfølgning for tilsvarende lovovertrædelser, når de er begået uden for fuldbyrdelsesstatens område.

Herudover kan fuldbyrdelse afslås, hvis de judicielle myndigheder i fuldbyrdelsesstaten har besluttet ikke at indlede retsforfølgning for den lovovertrædelse, der er grundlaget for afgørelsen om konfiskation, eller hvis personen i en medlemsstat har været genstand for en anden endelig afgørelse for de samme forhold, som hindrer yderligere retsforfølgning.

Endelig kan fuldbyrdelsesstaten afslå at anerkende og fuldbyrde afgørelsen, hvis der er indtrådt forældelse i fuldbyrdelsesstaten, og fuldbyrdelsesstaten er kompetent i medfør af sin egen lovgivning.

Udstedelsesstaten skal som udgangspunkt høres, inden fuldbyrdelsesstaten træffer beslutning om ikke at fuldbyrde en afgørelse om konfiskation.

Efter artikel 8 skal medlemsstaterne gennemføre regler, der gør det muligt for interesserede parter, herunder tredjemand i god tro, med opsættende virkning at påklage en afgørelse om konfiskation. Klagen skal behandles af en domstol i enten udstedelsesstaten eller fuldbyrdelsesstaten i overensstemmelse med den relevante stats nationale ret, idet der dog ikke er adgang til at indgive klage over afgørelsens substans i fuldbyrdelsesstaten. Fuldbyrdelsesstaten har pligt til at træffe de nødvendige forholdsregler for at sikre de berørte aktivers tilstedeværelse, mens sagen afgøres.

Artikel 9 vedrører de tilfælde, hvor fuldbyrdelsesstaten kan udsætte fuldbyrdelsen af en afgørelse om konfiskation. Dette kan ske, hvis afgørelsen om konfiskation er påklaget, jf. artikel 8 ovenfor, eller hvis fuldbyrdelsen vil skade en igangværende strafferetlig efterforskning i fuldbyrdelsesstaten. Herudover kan fuldbyrdelsen udsættes, hvis fuldbyrdelsesstaten finder det nødvendigt at oversætte afgørelsen om konfiskation.

Udstedelsesstaten skal straks underrettes om en beslutning om at udsætte fuldbyrdelsen af afgørelsen, og fuldbyrdelseslandet skal sørge for straks at fuldbyrde afgørelsen, når der ikke længere er grundlag for at udsætte fuldbyrdelsen.

Artikel 10 omhandler den situation, hvor fuldbyrdelsesstaten modtager flere anmodninger om fuldbyrdelse af afgørelser om konfiskation, og den berørte person ikke har tilstrækkelige midler til, at alle afgørelser om konfiskation kan fuldbyrdes. I sådanne tilfælde skal fuldbyrdelsesstaten beslutte, hvilke afgørelser der skal fuldbyrdes. Afgørelsen skal træffes under behørig hensyntagen til alle forhold, herunder lovovertrædelseernes grovhed, og om det konfiskerede beløb skal anvendes til dækning af erstatningskrav.

Artikel 11 indebærer, at det som hovedregel er fuldbyrdelseslandets lovgivning, der finder anvendelse på fuldbyrdelsen, dog således at afgørelser om konfiskation over for juridiske personer skal fuldbyrdes, selv om fuldbyrdelsesstaten ikke kan pålægge juridiske personer strafferetligt ansvar. Herudover kan fuldbyrdelsesstaten ikke anvende forvandlingsstraf, medmindre udstedelsesstaten har givet samtykke hertil. Hvis en del af beløbet i tilfælde af udbyttekonfiskation indrives i en anden stat, skal dette beløb fratrækkes det beløb, der konfiskeres i fuldbyrdelsesstaten. Endvidere skal afgørelsen fuldbyrdes, selv om den pågældende efterfølgende er død, eller den juridiske person senere er opløst.

Ifølge artikel 12 kan såvel fuldbyrdelsesstaten som udstedelsesstaten træffe afgørelse om benådning eller amnesti, hvorimod alene udstedelsesstaten kan tage stilling til en ansøgning om fornyet prøvelse af afgørelsen.

Efter artikel 13 skal fuldbyrdelsesstaten straks afslutte fuldbyrdelsen af afgørelsen, hvis der fra udstedelsesstaten modtages underretning om en beslutning eller foranstaltning, der medfører, at dommen ikke længere kan fuldbyrdes, eller hvis anmodningen om fuldbyrdelse af andre grunde trækkes tilbage.

Ifølge artikel 14 skal de konfiskerede midler tilbageføres til udstedelsesstaten med fradrag af de omkostninger, som fuldbyrdelsesstaten har pådraget sig i sagen, medmindre andet er aftalt mellem udstedelsesstaten og fuldbyrdelsesstaten.

Den kompetente myndighed i fuldbyrdelsesstaten skal efter artikel 15 straks underrette udstedelsesstaten, når fuldbyrdelsen er gennemført, eller når hele eller dele af afgørelsen ikke fuldbyrdes.

Attesten, der fremsendes sammen med afgørelsen om konfiskation, jf. artikel 4, skal efter artikel 16 oversættes til fuldbyrdelsesstatens officielle sprog.

Artikel 17 indebærer, at fuldbyrdelsesstaten bortset fra de i artikel 14 nævnte tilfælde ikke kan kræve omkostninger dækket af udstedelsesstaten.

Artikel 18 fastslår, at rammeafgørelsen ikke berører anvendelsen af gunstigere bestemmelser om fuldbyrdelse af afgørelser om konfiskation i andre aftaler eller ordninger mellem medlemsstaterne.

Artikel 19 og 20 vedrører rammeafgørelsens gennemførelse og ikrafttræden.

3. Dansk ret.

3.1. Lov om international fuldbyrdelse af straf m.v.

Efter § 1 i lov nr. 323 af 4. juni 1986, som ændret ved lov nr. 291 af 24. april 1996 og lov nr. 280 af 25. april 2001, om international fuldbyrdelse af straf m.v., kan udenlandske afgørelser om straf m.v. fuldbyrdes her i landet, og danske afgørelser om straf m.v. fuldbyrdes i udlandet efter reglerne i loven.

Danmark ratificerede den 3. marts 1971 den europæiske konvention af 28. maj 1970 om straffedommens internationale retsvirkninger. Herudover har Danmark ratificeret FN-konventionen af 20. december 1998 imod ulovlig handel mod narkotika og psykotrope stoffer samt Europarådets konvention af 8. december 1990 om hvidvaskning, efterforskning samt beslaglæggelse og konfiskation af udbyttet fra strafbart forhold.

Efter § 4 i lov om international fuldbyrdelse af straf kan afgørelser, som er omfattet af den europæiske konvention om straffedommens internationale retsvirkninger, fuldbyrdes efter reglerne i konventionens afsnit II, jf. afsnit I. Efter artikel 2 i konventionen finder afsnit II blandt andet anvendelse på afgørelser om konfiskation.

Herudover følger det af § 5a i lov om international fuldbyrdelse af straf, at afgørelser om konfiskation, som er omfattet af FN-konventionen imod ulovlig narkotikahandel og psykotrope stoffer eller den europæiske konvention om hvidvaskning, efterforskning samt beslaglæggelse og konfiskation af udbyttet fra strafbart forhold, kan fuldbyrdes efter reglerne i lovens kapitel 3, når konventionens betingelser er opfyldt. Henvisningen til kapitel 3 indebærer, at afgørelser om konfiskation, der er omfattet af de to konventioner, kan fuldbyrdes på samme måde som afgørelser, der er omfattet af den europæiske konvention om straffedommens internationale retsvirkninger.

I lovens kapitel 4 er der fastsat fælles regler om behandlingen af sager om fuldbyrdelse af udenlandske afgørelser i Danmark. Det følger således af § 6, at sager, som skal afgøres af en domstol her i landet, indbringes for byretten på det sted, hvor den pågældende bor. I øvrigt gælder i henhold til lovens § 7 retsplejelovens regler om straffesagers behandling for retten, i det omfang konventionen og loven ikke indeholder modstående regler.

3.1.1. Den europæiske konvention af 28. maj 1970 om straffedommens internationale retsvirkninger.

Den europæiske konvention af 28. maj 1970 om straffedommens internationale retsvirkninger giver mulighed for, at en straffedom, der er afsagt i ét land, fuldbyrdes i et andet.

Som nævnt ovenfor kan afgørelser, herunder afgørelser om konfiskation, der er omfattet af konventionen, i medfør af § 4 i lov om international fuldbyrdelse af straf, fuldbyrdes efter reglerne i konventionens afsnit II (artikel 2 – 52).

Konventionen indebærer, at domslandet kan anmode fuldbyrdelseslandet om at overtage fuldbyrdelsen af en afgørelse, hvis én af følgende betingelser er opfyldt:

1. den domfældte er fast bosiddende i fuldbyrdelseslandet,
2. fuldbyrdelse i fuldbyrdelseslandet vil forbedre mulighederne for domfældtes resocialisering,
3. fuldbyrdelse sker i forlængelse af en anden sanktion, der afsønes i fuldbyrdelseslandet,
4. fuldbyrdelseslandet er domfældtes oprindelige hjemland, og fuldbyrdelseslandet har erklæret sig villig til at påtage sig ansvaret for sanktionens fuldbyrdelse, eller
5. domslandet ikke har mulighed for at fuldbyrde sanktionen, og fuldbyrdelse er muligt for fuldbyrdelseslandet.

Herudover er det en betingelse for overtagelse af fuldbyrdelsen, at det pådømte forhold også ville være strafbart, hvis det var blevet begået i fuldbyrdelseslandet (kravet om dobbelt strafbarhed).

I det omfang ovennævnte betingelser er opfyldt, er fuldbyrdelseslandet som udgangspunkt forpligtet til at overtage fuldbyrdelsen, medmindre der foreligger en af de afslagsgrunde, som er nævnt i konventionen.

Efter artikel 6 i konventionen kan fuldbyrdelseslandet blandt andet afslå at overtage fuldbyrdelsen, hvis:

1. fuldbyrdelsen vil stride mod grundlæggende retsprincipper,
2. den pådømte overtrædelse er af politisk karakter,
3. den pågældende handling allerede er genstand for retsforfølgning i fuldbyrdelseslandet,
4. fuldbyrdelseslandet har besluttet at undlade retsforfølgning eller at indstille en allerede påbegyndt retsforfølgning vedrørende den samme handling,
5. handlingen er begået uden for domslandets territorium,

6. anmodningen alene er begrundet i, at domslandet ikke har mulighed for at fuldbyrde afgørelsen,
7. domfældte var under den kriminelle lavalder på gerningstidspunktet, eller
8. dommen ikke længere kan fuldbyrdes på grund af forældelse.

Efter artikel 10 sker fuldbyrdelse i henhold til fuldbyrdelseslandets lovgivning, dog således at både domslandet og fuldbyrdelseslandet kan udøve retten til amnesti og benådning.

Artikel 42 indebærer, at fuldbyrdelseslandet er bundet af sagens faktiske omstændigheder i det omfang, de er anført i afgørelsen, eller i det omfang afgørelsen forudsætningsvis bygger på dem.

3.1.2. FN-konventionen imod ulovlig narkotikahandel og psykotrope stoffer.

FN-konventionen imod ulovlig narkotika og psykotrope stoffer indeholder særskilte bestemmelser om international fuldbyrdelse af konfiskationsafgørelser, der vedrører udbyttet m.v. fra forbrydelser vedrørende ulovlig narkotikahandel.

Som nævnt ovenfor indebærer § 5a i lov om international fuldbyrdelse af straf, at afgørelser om konfiskation, der er omfattet af FN-konventionen, kan fuldbyrdes efter reglerne i lovens kapitel 3, når konventionens betingelser er opfyldt.

Ifølge konventionens artikel 5 er fuldbyrdelseslandet efter anmodning fra domslandet forpligtet til at fuldbyrde en afgørelse om konfiskation, hvis udbyttet m.v. befinder sig inden for fuldbyrdelseslandets territorium. Som alternativ til fuldbyrdelse kan fuldbyrdelseslandet selv foretage retsforfølgning med henblik på konfiskation.

Fuldbyrdelsen sker i overensstemmelse med og er undergivet fuldbyrdelseslandets nationale lovgivning og proceduremæssige regler eller eventuelle aftaler mellem fuldbyrdelseslandet og domslandet.

3.1.3. Den europæiske konvention om hvidvaskning, efterforskning samt beslaglæggelse og konfiskation af udbyttet fra strafbart forhold.

Den europæiske konvention om hvidvaskning, efterforskning samt beslaglæggelse og konfiskation af udbyttet fra strafbart forhold (hvidvaskkonventionen) indeholder ligeledes bestemmelser om international fuldbyrdelse af konfiskationsafgørelser. Anvendelsesområdet for konventionen er imidlertid ikke, som FN-konventionen imod ulovlig narkotika og psykotrope stoffer, begrænset til narkotikaforbrydelser, men omfatter som udgangspunkt konfiskation af udbytte m.v. fra enhver strafbar handling.

Som nævnt ovenfor indebærer § 5a i lov om international fuldbyrdelse af straf, at afgørelser om konfiskation, der er omfattet af hvidvaskkonventionen, kan fuldbyrdes efter reglerne i lovens kapitel 3, når konventionens betingelser er opfyldt.

Efter konventionens artikel 13 har fuldbyrdelseslandet efter anmodning fra domslandet som udgangspunkt pligt til at fuldbyrde en afgørelse om konfiskation vedrørende udbytte m.v., der befinder sig inden for fuldbyrdelseslandets område. Alternativt kan fuldbyrdelseslandet vælge at forelægge anmodningen for en national domstol med henblik på at få en kendelse om konfiskation og, såfremt en sådan kendelse opnås, fuldbyrde den. En anmodning om fuldbyrdelse kan afslås, hvis én af de i konventionen nævnte afslagsgrunde foreligger.

Artikel 18 indeholder dels en række afslagsgrunde, der er gældende i relation til alle anmodninger i medfør af konventionen, dels en række afslagsgrunde, der alene er gældende i relation til anmodninger i medfør af konventionens bestemmelser om konfiskation.

Bestemmelsen indebærer, at anmodninger, herunder anmodninger om fuldbyrdelse af afgørelser om konfiskation, blandt andet kan afslås, hvis:

1. den foranstaltning, anmodningen vedrører, vil stride mod grundlæggende retsprincipper,
2. den pådømte overtrædelse er af politisk karakter,
3. gennemførelse af anmodningen vil være i strid med princippet ”ne bis in idem”, eller
4. lovovertrædelsen ikke ville være strafbar, hvis den var blevet begået i fuldbyrdelseslandet (princippet om dobbelt strafbarhed).

Herudover kan anmodninger vedrørende fuldbyrdelse af afgørelser om konfiskation blandt andet afslås, hvis:

1. konfiskation ikke kan idømmes i fuldbyrdelseslandet for den lovovertrædelse, anmodningen vedrører,
2. konfiskation ikke kan gennemføres på grund af forældelse, eller
3. afgørelsen er truffet in absentia, og den berørte person ikke har haft tilstrækkelig lejlighed til at forsvare sig.

Efter artikel 14 sker fuldbyrdelsen af konfiskation efter fuldbyrdelsesstatens nationale lovgivning, dog således at fuldbyrdelseslandet er bundet af sagens faktiske omstændigheder, i det omfang disse er fastslået ved dom eller anden retlig afgørelse i domslandet.

3.2. Lov om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf m.v.

For så vidt angår fuldbyrdelse af afgørelser truffet i de øvrige nordiske lande finder lov om samarbejde mellem Finland, Island, Norge eller Sverige angående fuldbyrdelse af straf m.v. anvendelse, jf. lov nr. 214 af 31. maj 1963, som ændret ved lov nr. 322 af 4. juni 1986, lov nr. 291 af 24. april 1996, lov nr. 433 af 31. maj 2000 samt lov nr. 280 af 25. april 2001.

Efter lovens § 1 kan afgørelser om konfiskation, som er truffet i Finland, Island, Norge eller Sverige, fuldbyrdes her i landet, ligesom danske afgørelser om konfiskation kan fuldbyrdes i de øvrige nordiske lande.

I medfør af lovens § 17 finder fuldbyrdelse sted efter begæring fra vedkommende myndighed i Finland, Island, Norge eller Sverige. Det er efter § 18 en betingelse for fuldbyrdelse, at afgørelsen kan fuldbyrdes i det land, hvor afgørelsen er truffet.

Efter § 20 sker fuldbyrdelse af afgørelser om konfiskation i overensstemmelse med dansk ret, herunder de danske regler om benådning. For så vidt angår forældelse af adgangen til fuldbyrdelse gælder alene reglerne i det land, hvor afgørelsen om konfiskation er truffet.

Ved cirkulære nr. 220 af 16. december 1963, som ændret ved cirkulære nr. 148 af 3. august 1994, er der i tilslutning til loven fastsat en række supplerende bestemmelser om samarbejdet med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf m.v.

Efter § 12, jf. § 6, i cirkulæret sker gennemførelse her i landet af afgørelser om konfiskation truffet i Finland, Island, Norge og Sverige efter begæring fra de relevante myndigheder i de nævnte lande. Politiet i den politikreds, hvor den pågældende har bopæl eller ophold, afgør om begæringen bør imødekommes.

3.3. Fordeling af de konfiskerede midler ("asset sharing").

Ifølge dansk ret tilfalder udbyttet fra en afgørelse om konfiskation statskassen. Dette gælder som udgangspunkt også udbyttet fra udenlandske afgørelser om konfiskation, der fuldbyrdes her i landet. Har nogen erstatningskrav i anledning af den lovovertrædelse, der danner grundlag for konfiskationen, kan det konfiskerede anvendes til dækning af erstatningskravet, jf. straffelovens § 77, stk. 1.

Efter artikel 47, stk. 1, i konventionen om straffedommens internationale retsvirkninger, indbetales provenuet fra den fuldbyrdede afgørelse om konfiskation til fuldbyrdelseslandets statskasse.

Konfiskerede genstande, der repræsenterer en særlig interesse, kan dog efter konventionens artikel 47, stk. 2, tilbagesendes til domslandet, hvis domslandet anmoder herom.

I bemærkningerne til lov nr. 291 af 24. april 1996 anføres det, at der i medfør af §§ 9 og 10 i lov om international fuldbyrdelse af straf m.v., som giver mulighed for at fravige konventionens ordning, må antages at være adgang for justitsministeren til at bestemme, at artikel 47 fraviges, således at det konfiskerede overføres helt eller delvist til domslandet. Det angives som eksempel, at en sådan fravigelse efter omstændighederne kan komme på tale dels i tilfælde, hvor der består et erstatningskrav i anledning af den lovovertrædelse, som har dannet grundlag for konfiskationen, dels i tilfælde, hvor forbrydelsen bortset fra det konfiskerede udbytte ikke har nogen tilknytning til Danmark.

Hvidvaskkonventionens artikel 15 og FN-konventionens artikel 5, stk. 5, indeholder bestemmelser om, at fuldbyrdeslandet skal disponere over det konfiskerede formuegode i overensstemmelse med national ret. Dette indebærer ifølge dansk ret, at det konfiskerede tilfalder den danske statskasse. De pågældende bestemmelser giver imidlertid mulighed for efter aftale mellem domslandet og fuldbyrdeslandet at overføre det konfiskerede helt eller delvist med henblik på deling af konfiskationsprovenuet eller at øremærke provenuet til kriminalitetsbekæmpelse.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Formålet med forslaget til rammeafgørelse er at gennemføre princippet om gensidig anerkendelse på afgørelser om konfiskation. Hensigten er, at en afgørelse om konfiskation truffet i ét medlemsland skal anerkendes og fuldbyrdes på samme måde, som fuldbyrdelsen af nationale afgørelser om konfiskation.

Der vil efter forslaget til rammeafgørelse alene være begrænsede muligheder for at efterprøve en afgørelse om konfiskation truffet i en anden medlemsstat, ligesom fuldbyrdelse alene kan afslås under henvisning til én af de i rammeafgørelsen opregnede afslagsgrunde.

Der findes som nævnt i afsnit 3 allerede danske regler om fuldbyrdelse af udenlandske afgørelser om konfiskation.

For så vidt angår afgørelser truffet uden for de nordiske lande giver de danske bestemmelser – sammenholdt med bestemmelserne i de tre ovennævnte konventioner – imidlertid de danske myndigheder en række muligheder for at afslå fuldbyrdelsen af en udenlandsk afgørelse om konfiskation. Det er således efter de gældende regler blandt andet mulighed for at afslå en anmodning om fuldbyrdelse af en afgørelse om konfiskation, hvis at det forhold, der ligger til grund for afgørelsen, ikke er strafbart her i landet.

Derimod vil afgørelser om konfiskation truffet i Finland, Island, Norge og Sverige som udgangspunkt automatisk blive anerkendt og fuldbyrdet, hvis betingelserne i lov om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf m.v. er opfyldt.

Efter forslaget til rammeafgørelse vil kravet om dobbelt strafbarhed alene kunne gøres gældende, hvis den lovovertrædelse, som konfiskationen vedrører, ikke er omfattet af listen over lovovertrædelser i forslagets artikel 5. De danske myndigheder vil således ikke have mulighed for at efterprøve, om kravet om dobbelt strafbarhed er opfyldt, hvis afgørelsen om konfiskation vedrører en lovovertrædelse, der er omfattet af listen.

Uanset listen over lovovertrædelser er begrænset til forbrydelser, der må antages at være strafbare i alle medlemslande, herunder i Danmark, vil gennemførelse af rammeafgørelsens ordning, herunder gennemførelse af selve proceduren for fuldbyrdelse af afgørelser om konfiskation, indebære, at der fastsættes særlige regler herom i dansk ret.

Som nævnt ovenfor tilfalder provenuet fra konfiskation som udgangspunkt statskassen både for så vidt angår danske afgørelser om konfiskation og i forbindelse med fuldbyrdelse af udenlandske afgørelser om konfiskation i Danmark. Den del af forslaget, der vedrører fordeling af de konfiskerede midler, og som indebærer, at det konfiskerede som udgangspunkt skal tilbageføres til domslandet, vil derfor kræve lovændringer.

5. Høring.

Forslaget har været drøftet på møder i Justitsministeriets Styregruppe vedrørende det danske EU-formandskab med deltagelse af blandt andet Rigspolitichefen, Rigsadvokaten og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet.

Forslaget er sendt i høring hos Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Roskilde, Politidirektøren i København, Den danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Amnesty International samt Det Danske Center for Menneskerettigheder.